

Odbor za promet in turizem

2023/0264(BUD)

20.9.2023

MNENJE

Odbora za promet in turizem

za Odbor za proračun

o splošnem proračunu Evropske unije za proračunsko leto 2024 – vsi oddelki
2023/0264(BUD))

Pripravljavec mnenja: Ciarán Cuffe

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za promet in turizem poziva Odbor za proračun kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker je prometni sektor bistvenega pomena za gospodarski in socialni razvoj Unije, kohezijo ter za zagotavljanje mobilnosti, dostopnosti in povezljivosti za vse državljane in regije, s posebnim poudarkom na obrobnih, podeželskih, otoških in najbolj oddaljenih regijah ter drugih območjih z omejenimi možnostmi, ki so odvisna od zračnih in morskih povezav;
- B. ker mora promet občutno prispevati k prizadevanjem za podnebno nevtralnost po vsej Uniji do leta 2050 in zmanjšanje zunanjih stroškov, povezanih s prometom, vključno z onesnaženostjo zraka in obremenitvijo s hrupom; ker za to sistematično spremembo vsi načini prevoza potrebujejo prave spodbude za prehod na tehnološko nevtralen način;
- C. ker se bo zračni in vodni promet v naslednjih desetletjih soočil z večjimi izzivi glede razogljičenja; ker trenutno na trgu še ni brezemisijских tehnologij in ker imajo zrakoplovi in plovila dolg razvojni in življenjski cikel, zaradi česar so potrebne naložbe v opremo in infrastrukturo za oskrbo z gorivom, upoštevati pa je treba tudi mednarodno konkurenco v teh sektorjih;
- D. ker bi morala mobilnost v Evropi temeljiti na cenovno dostopnem, pametnem, učinkovitem in medsebojno povezanem multimodalnem prometnem sistemu za potnike in tovor, izboljšanjem s cenovno dostopnim železniškim omrežjem in infrastrukturo za visoke hitrosti; v zvezi s tem opozarja na strategijo za trajnostno in pametno mobilnost;
- E. ker je promet osrednjega pomena za pravičen, digitalni in zeleni prehod ter za preprečevanje izključevanja; ker mora biti nujno dostopen in cenovno sprejemljiv za vse evropske državljane, njihova mobilnost kot ključno orodje za njihovo ekonomsko in družbeno življenje pa ne sme biti omejena; ker v nekaterih delih prometnega sektorja prihaja do pomanjkanja delavcev, v nekaterih primerih pa je treba izboljšati tudi delovne in varnostne razmere;
- F. ker bo digitalizacija postala nepogrešljiva gonilna sila za posodobitev celotnega sistema, da bo brez ovir, učinkovit in varnejši; ker mora EU digitalizacijo izkoristiti tudi za nadaljnje povečanje varnosti, zaščite, zanesljivosti in udobja, s čimer bo ohranila vodilno vlogo Unije pri proizvodnji prometne opreme in prometnih storitvah ter izboljšala našo svetovno konkurenčnost z učinkovitimi in odpornimi logističnimi verigami;
- G. ker prometni sektor prispeva približno 5 % BDP Unije in zaposluje več kot 10 milijonov ljudi; ker je prometni sistem pa ključnega pomena za podjetja EU in svetovne dobavne verige;
- H. ker sta prometni in turistični sektor pomemben del gospodarstva EU v smislu BDP in zaposlovanja; ker so bili prometni in turistični sektor ter podjetja med najbolj prizadetimi zaradi pandemije covid-19 ter nezakonite in neupravičene ruske vojaške agresije proti Ukrajini; ker je za te sektorje in podjetja potreben usklajen odziv na ravni EU, podprt z ustreznimi proračunskimi sredstvi;

- I. ker so naložbe v prometno infrastrukturo v sedanjih gospodarskih razmerah, za katere so značilne upočasnjena gospodarska rast, doslej najvišja stopnja inflacije in vse višje obrestne mere, postale bistveno dražje;
 - J. ker se prometni sektor po celotni Uniji še vedno sooča s številnimi finančnimi izzivi: nezadostnimi naložbami, neustreznimi finančnimi rešitvami, starajočo se infrastrukturo, premalo razvitimi in nepreglednimi načrti prometnih projektov, stalno rastjo mestnega prebivalstva ter regulativnimi in upravnimi ovirami;
 - K. ker mora prometni sektor Unije postati neodvisen od ruskih fosilnih virov energije in se v prihodnje izogibati morebitni odvisnosti od posameznih držav ali svetovnih regij pri oskrbi s ključno energijo, gorivi ali surovinami, med drugim pri proizvodnji baterij za električna vozila in rešitvah za shranjevanje energije;
 - L. ker Komisija Moldavijo in Ukrajino prek instrumenta za povezovanje Evrope za financiranje infrastrukture še bolj vključuje v enotni trg EU; ker bo ta sporazum moldavskim in ukrajinskim nosilcem projektov omogočil, da zaprosijo za sredstva EU za projekte skupnega interesa na prometnem, energetske in digitalnem področju, kar bo izboljšalo povezljivost njihovih držav s sosednjimi državami EU, spodbudilo pa bo tudi rast, zaposlovanje in konkurenčnost;
 - M. ker se je med rusko vojaško agresijo proti Ukrajini pokazalo, da se prometno omrežje EU ne sme obravnavati izolirano; ker so promet, predvsem pa solidarnostni pasovi EU–Ukrajina, rešilna bilka ukrajinskega gospodarstva in so trenutno edina možnost, da Ukrajina izvažata svoje nekmetske proizvode v preostali svet in uvažata, kar potrebuje, denimo gorivo in humanitarno pomoč;
 - N. ker je turizem bistvena gospodarska dejavnost Unije in prispeva k rasti številnih drugih sektorjev, saj ustvari več kot 10 % BDP Unije; ker turizem zaposluje več kot 11 % delovne sile in ima pomembno vlogo pri spodbujanju zaposlenosti in družbene blaginje, zlasti v regijah EU, ki so od njega odvisne;
 - O. ker predlog proračuna Unije za leto 2024 kaže, da s sedanjim večletnim finančnim okvirom ni mogoče izpolniti potreb Unije, saj ni dovolj prožen za soočanje z nepredvidenimi dogodki, ne more ustrezno financirati vseh posledičnih prednostnih nalog, zlasti v prometnem, potovalnem in turističnem sektorju, prav tako pa ne more ublažiti visoke inflacije in neugodnih pogojev financiranja; ker se želi s tem mnenjem določiti vrsto prednostnih nalog, ki bodo v skladu z omejenim manevrskim prostorom za financiranje iz proračuna Unije za leto 2024;
1. poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo za potrebno dolgoročno financiranje prometnih projektov Unije, ki omogočajo mobilnost in medsebojno povezanost, učinkovit in cenovno dostopen prevoz državljanov in blaga ter pospešujejo zeleni in digitalni prehod; je prepričan, da mora biti pregled večletnega finančnega okvira dovolj ambiciozen, da dolgoročni cilji prometne politike Unije in nove prednostne naloge ne bodo ogroženi zaradi nezadostnih proračunskih sredstev in inflacije; močno obžaluje, da Komisija v sporočilu o pregledu večletnega finančnega okvira tega ni upoštevala;
 2. spominja, da je čezmejna infrastruktura hrbtenica enotnega trga, ki omogoča prost čezmejni pretok blaga, storitev, podjetij in državljanov; znova poudarja, da ima

instrument za povezovanje Evrope (IPE) osrednjo vlogo pri pravočasni dokončni vzpostavitvi vseevropskega omrežja za podporo v okviru solidarnostnih pasov, pa tudi pri boljši povezljivosti s strateškimi partnerji v državah, ki niso članice EU; močno obžaluje, da so proračunske obveznosti IPE za promet v letu 2024 nižje kot leta 2023; obžaluje, da so bila sredstva iz instrumenta za povezovanje Evrope prerazporejena na področja, kot sta akt o čipih in proračun Komisije za izvršno komuniciranje; poudarja, da bi morali vsaki novi evropski politiki dodeliti ločen proračun, ne pa prerazporejati sredstev v obstoječem večletnem finančnem okviru; ugotavlja, da množica vlog za financiranje iz IPE in dejstvo, da so bila dodeljena sredstva izčrpana, kažeta, da bi bilo smiselno več sredstev IPE priskrbeti v začetnem obdobju, da bi se izognili primanjkljajem; zato poziva k znatnemu in hitremu povečanju sredstev instrumenta za povezovanje Evrope, da bi izpolnili vse obstoječe in nove politične cilje;

3. je kritičen do dejstva, da se prispevek iz instrumenta za povezovanje Evrope (promet) za vojaško mobilnost kljub ruski vojaški agresiji proti Ukrajini ni povečal; meni, da je treba sredstva za ta namen povečati, da bi izboljšali varnost in vojaško mobilnost EU, zlasti na mejnih prehodih z Ukrajino in Moldavijo; poziva Komisijo in države članice, naj situacijo še naprej preučujejo in predstavijo rešitve za povečanje proračunske vrstice za vojaško mobilnost;
4. pozdravlja, da so se sredstva, ki bodo leta 2024 iz Kohezijskega sklada dodeljena IPE za področje prometa, povečala, a ugotavlja, da je to skromno povečanje izničil inflacijski pritisk, zato poziva k dodatnim sredstvom;
5. pozdravlja, da so se povečala sredstva za sklop za podnebje, energijo in mobilnost v okviru programa Obzorje Evropa, a meni, da morajo slediti dodatna povečanja; obžaluje, da se je zmanjšal proračun Skupnega podjetja za čisto letalstvo; opozarja, da je zelo pomembno, da bodo lahko industrijska zaveznitva in skupna podjetja izpolnjevala svoje naloge in da bodo zadostno financirana;
6. poudarja, da zakonodajna orodja, sprejeta za razvoj in uvedbo trajnostnih goriv v letalskem in pomorskem sektorju, niso prejela ustrezne finančne podpore, in v zvezi s tem obžaluje zmanjšanje proračuna Skupnega podjetja za čisto letalstvo;
7. opozarja na modalni prehod na železniške cilje, določene v strategiji za trajnostno in pametno mobilnost, in poudarja, kako pomembno je, da se bo to občutilo tudi v proračunu; poudarja tudi, da je treba dati prednost naložbam v trajnostne, medsebojno povezane, učinkovite, cenovno sprejemljive in pametne načine prevoza ter v vzpostavitvev infrastrukture za alternativna goriva po vsej Uniji;
8. pozdravlja, da so se prispevki v proračune agencij Unije za promet – Evropske agencije za pomorsko varnost (EMSA), Agencije Evropske unije za železnice (ERA) in Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu (EASA) sicer povečali, a znova poudarja, da bi morale financiranje teh agencij ustrezati njihovi ravni odgovornosti, denimo novim nalogam v zvezi z uvajanjem letalskih in pomorskih trajnostnih goriv, in ciljem prometne politike EU; ugotavlja, da bi bilo treba povečati sredstva za Agencijo Evropske unije za železnice, da bi se približala sredstvom, ki jih prejmeta Evropska agencija za pomorsko varnost in Evropska agencija za varnost v letalstvu, še zlasti za dokončno vzpostavitev in izvajanje TEN-T, predvsem kar zadeva čezmejno interoperabilnost, večjo varnost in

konkurenčnost ter uvedbo ERTMS;

9. opozarja, da vsa nova zakonodaja za prometni sektor, kot sta evropski zeleni dogovor ter zlasti strategija za trajnostno in pametno mobilnost, pomeni dodatno odgovornost za prometne agencije Unije; ponovno poudarja, da je zadostno financiranje teh agencij veliko bolj potrebno ob upoštevanju njihovega dela in prispevka k razogljičenju prometne industrije Unije;
10. poziva Agencijo Evropske unije za varnost v letalstvu (EASA), naj nadaljuje svoje dejavnosti zunaj EU, in sicer z odprtjem novih predstavništev v doslej delno nepokritih regijah, kot sta Afrika in zalivska regija; pozdravlja dodatna prizadevanja agencije na področju raziskav in inovacij, saj se je pridružila programu Obzorje Evropa in sodelovala pri upravljanju skupnih podjetij za čisto letalstvo in SESAR; poziva jo, naj osnuje ustrezno posredovalnico za trajnostna letalska goriva in sistem certificiranja EU za standarde za goriva, da bi spodbudila proizvodnjo novih virov energije za naslednjo generacijo zrakoplovov in obstoječih flot, ki bodo omogočali najvišjo raven varstva okolja;
11. obžaluje, da kljub dolgotrajnim in rednim pozivom Evropskega parlamenta še vedno ni predloga o turizmu; poleg tega znova poziva k ustanovitvi evropske agencije za turizem.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	19.9.2023
Izid končnega glasovanja	+: 36 -: 2 0: 3
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	José Ramón Bauzá Díaz, Erik Bergkvist, Izaskun Bilbao Barandica, Paolo Borchia, Karolin Braunsberger-Reinhold, Jakop G. Dalunde, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Gheorghe Falcă, Carlo Fidanza, Isabel García Muñoz, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Peter Lundgren, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Jan-Christoph Oetjen, Rovana Plumb, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet, Thomas Rudner, Massimiliano Salini, Achille Variati, Peter Vitanov (Petar Vitanov), Lucia Vuolo, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Pär Holmgren, Ljudmila Novak, Jutta Paulus, Andreas Schieder, Annalisa Tardino
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Matteo Adinolfi, Pietro Fiocchi, Niclas Herbst, Ondřej Kovařík, Francisco José Millán Mon, Dennis Radtke, Christian Sagartz, Petri Sarvamaa, Eugen Tomac

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

36	+
ECR	Carlo Fidanza, Pietro Fiocchi, Roberts Zīle, Kosma Zlotowski
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold, Gheorghe Falcă, Niclas Herbst, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Francisco José Millán Mon, Ljudmila Novak, Dennis Radtke, Christian Sagartz, Massimiliano Salini, Petri Sarvamaa, Eugen Tomac, Lucia Vuolo
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Elsi Katainen, Ondřej Kovařík, Jan-Christoph Oetjen, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet
S&D	Erik Bergkvist, Isabel García Muñoz, Rovana Plumb, Thomas Rudner, Andreas Schieder, Achille Variati, Peter Vitanov (Petar Vitanov)
Verts/ALE	Jakop G. Dalunde, Karima Delli, Anna Deparnay-Grünenberg, Pär Holmgren, Jutta Paulus

2	-
ECR	Peter Lundgren
The Left	Kateřina Konečná

3	0
ID	Matteo Adinolfi, Paolo Borchia, Annalisa Tardino

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani